

Előfizetési ár

Házhoz hordva:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 »
Negyedévre 2 »

Postán küldve:

Egész évre . . 9 kor. — fill.
Félévre . . . 4 » 50 »
Negyedévre . 2 » 30 »
Egyes szám ára 20 fillér.

Selmeci Újság

Társadalmi hetilap

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség:

Pécs Antal-utca 41. szám.

Kiadóhivatal:

hova az előfizetések és hírdetések küldendők: Kossuth Lajos-tér 4. Zárda épület.

Apró hirdetések díja szavanként 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Főmunkatársak:

A főiskola hallgatói

Felelős szerkesztő:

Wagner László dr.

Kiadó- és lapigazgató:

Grohmann Gyula

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

A jövő emberéről.

Az életnek másíthatatlan és jó törvényei vannak. Ezeknek egyike az, hogy a lét mozgásból áll. Mozogjunk.

Városunk törvényhatóság. Ezt az előjogát annak a kincsnek köszönheti, melyet földje valamikor bőven ontott — másoknak. A történeti multban sem kvalitásában rejtett jelentősége.

Ma már sem kincsünk, sem jelentőségünk nincsen. A jog azonban jognak megmaradt. Arra jó, hogy óriásdit játszhatunk.

Városi törvényhatóságokban a polgármester az első ember — törvény-szerint.

Politikai, gazdasági és társadalmi szempontból állása bizalmi-állás a törvényhatóság közönsége részéről. A közönségnek s ha ez a közönség pártos, a természetes módon kifejtett többségnek érdekeit kell képviselnie. Az államnak és kormánynak a törvényhatóságban külön bizalmi emberei vannak.

A polgármester hatásköre nagy,

lelke a városnak. Közvetít a kormány és a törvényhatóság közönsége között. Engedelmeskedik, parancsol, vezet és védelmez, amint a szükség hozza magával.

Nevezetes körülmény, hogy a város nem az ő kedvéért létezik, hanem ő van a városért.

Annak az embernek, akit erre az állásra meghívunk, egész embernek és relative tökéletesnek kell lennie.

Pártokon felül állónak, mert tekintélye csak így lehet. Tudást és törvénytiszteletet, méltányosságot és igazságosságot várunk tőle. A bizalomnak csak ez lehet alapja.

Önállósággal, erélylyel kell felruházva lennie és félelmet nem szabad ismernie, mert csak így képes a nagyobb hatalommal és ha kell, magával a törvényhatóság közönségével is szembe szállani.

A hatalmat sohasem szabad önös érdekből kezelnie.

Az állással annyi munka jár, hogy nem lehet, nem is szabad magán hivatalokat elfoglalnia. A maga mun-

kája is tenger sok, több munkát jól végezni nem lehet. Az anyagi előnyök utáni törek és már pártos felfogást eredményez.

A leendő polgármesternek feltétlenül a legrendezettebb anyagi viszonyok közt kell élnie. A nyomor és adósság bénít és rossz tanácsadó. Erre az állásra csak az alkalmas, aki vagyonnal, pénzzel bálni tudott mindenkor, csak ilyentől várhatjuk azt, hogy a város anyagi javaival jól gazdálkodik.

Ezer azoknak a kérdéseknek száma, melyeket csak társadalmi uton lehet megoldani. A polgármesternek tehát társadalmi tekintéllyel is kell bírnia. Gyűlölt ember társadalmi uton célokat elérni nem tud, annak minden lépése gyűlölt még akkor is, ha jót és üdvöset akar. Az ellenséges érzelmek semmivé teszik a jóakaratot.

A polgármesternek önzetlennek kell lennie annyira, hogyha kell és látja a bizalom fogyatékosságát, fel kell áldoznia még magát is a közjó érdekében. Le kell mondania. Mesterségesen kicsikart bizalmi nyilatkozatok

A morva.

— A »Selmeci Újság« eredeti tárcája. —

Irta: Icz.

Kicsi történet, csöppet sem érdekes. Ugy vagyok vele, mint avval a hideg szinezetű, jelentéktelen olajnyomattal, amely ott függ rideg legényszobám falán, szembe az ágyammal. Egy öreg parasztasszony utánanéző a kapuból legényfiának, aki katonai ládával a vállán ballag az úton. Rossz ez a kép nagyon, semmi kifejező nincs rajta, még csak köny sincs az asszony szemében, — »szivar« sincs a fiu szájában. Csak épen az a katonaláda. . . . Mégis, ha a kályhatüzeinek imbolygó fényénél nézem este ha lefekszem, annyit mesél ez a kép, minden este mást. Egyszer boldogságról, dicsőségről . . . egyszer nyomorúságról, könyhullatásról. . . .

A kép is, meg a történet is szürke semmitmondó, a lelkem festi ki mind a kettőt csodálatos puha, kedves színekkel. Más észre se veszi őket, én meg félve őrzöm mindkettőt. Néha sírok, néha nevetek rajtuk.

Most veszem észre, hogy a képem meg a történetem összetartoznak.

Azt a legényt Csorba Andrásnak hívják. Nagy, szélesvállu, kerek képű palóclegény.

Erős, jó szívű, ragaszkodó; több benne a hamisítatlan ösztön, mint az ész. Nem ismeri a törvényeket, a morált, de érzi, mi a jó.

Mikor én bevonultam, ő már egy éve ette a császár kenyerét a »Battrie hét«-nél. Mégpedig jóformán csak kenyeret evett, mert a Morva nem törődött az ütege kosztjával, a tűzmester és a számvevő altiszt meg lopták a kincstárt istentelenül, vagy inkább a legénységet. Annak erejét, életét fosztogatták, rabolták a gazemberek. Már ez így van sok helyen. No — mondjuk — katonadolog.

Hanem a Morva, az undok ember volt. Bocsánat a szóért, de tetszett volna alatta önkénteskedni, fogadok, hogy tul enyhének mondanák ezt a jelzót.

Nagy, kidülledt, a rumtól — mert azt ivott — mindig vérbeborult szeme százlépésről meglátta a hibát és akkor megnyílt ritka, vörös barna bajusszal körülültetett szája és szidalmazta, gyalázta a legényt olyan csúf német szavakkal, [melyekhez képest a jó, egészséges magyar káromkodás hizelgésnek tünt fel. Ha sokan nem látták, verekedett is, ütötte a szegény tüzéreket vastag nádbotjával és olyankor úgy csikorgatta össze-visszahányt sárga fogsorát, mint a mérszáros-szelindek. Utálta mindenki, kezdve a kutyamosójától az ezredesig; de félték tőle,

mert a brigád legjobb katonájának, ugynevezett »echter Soldat«-nak volt elismerve »odafönn.«

Alacsony, hosszú dereku, rövid lábu, gorilla testén örökös gunynak tünt fel a feszes egyenruha. Kiálló arccsontja, örökké összeráncolt, sörtehajjal körülvett alacsony homloka, egész csúf alkotása lehetetlenné tette, hogy asszonyhoz közeledjék. Még a kaszárnya körül kószáló romlott munkáslányok is menekültek tőle.

És ez fájt neki, ez égette durva lelkét kegyetlenül. Mert állati külsejében, állati szenvedély lakott. Sokszor megfigyeltem, miként gyuladt ki a szeme egyenlő vadsággal, ha az ezredesné selyemruhájának suhogását hallotta vagy a piszkos kis kantinos zsidó-lány csenevész formája jelent meg a környéken. Neki mindegy volt. Ha asszonyt látott, egyik pillanatban félrerántotta a durva indulat vastag ajakát, a másik pillanatban már a kielégítlenség dühe duzzasztotta a halántékán az ereket. Ilyenkor aztán jaj volt a közelébe került legénynek, különösen, ha olyan csinos, egészséges magyar fiu volt az illető, mint Csorba András — az én hűséges »putzerom.«

Kimondhatatlan unalommal barangoltam az

az igazi bizalmat pótolni nem tudják s ha ez az állás nem bizalom alapján lesz betöltve, akkor a polgármesterség csak tengődés lesz ezután is.

Olyan ember, amilyen nekünk kellene, talán nincsen is, városunkban bizonyosan nincsen. Ma már félistenek különösen mi közöttünk nem születnek. Oda kell törekednünk, hogy az ideált legalább megközelítsük.

A polgármesterek nem születnek, hanem azokká csak lesznek, neveltetnek. A közönségnek, törvényhatósági bizottságnak kell a polgármestert olyannak alakítania, amilyennek óhajtja. Nincsenek rossz tisztviselők, hanem csak rossz vezetők. Jó gazdának jó a cselédje is, a rosszat nem tűri, annak vagy szokni vagy szökni kell.

Ennek az állásnak betöltése, nálunk és most, nem személyes, hanem létkérdés. Nem tisztviselőink előléptetéséről és valódi, vagy képzelt érdemek jutalmazásáról kell határozni, hanem a város boldogulásáról. A polgármester a vezető, ha ezt nem választjuk meg jól, lemondunk a haladásról. Az állás bizalmi állás és nem létrafok.

Az, aki ezt nem látja, nem érzi, nem érdemli meg, hogy a közügyek intézésében bármiként is részt vegyen.

A közigazgatás köztudomás szerint sehohsem biztató foglalkozás.

Ami városunkban a leghálátlanabb hivatal. Ezt az állást most jól ellátni alig képes valaki. A közönség csodákat vár, s aki ilyeneket művelni nem tud, az szemében csak csepürágó lesz. Tudjuk, érezzük. Hosszu idő telik abba, amig nálunk rend és béke lesz.

Aki ezt az állást elfoglalja, annak számolnia kell az erkölcsi halállal.

A javadalmazás mindent összevéve nem éri el a 6000 koronát. Olyan embernek, aki magával nem foglalkozhatik és erre rá sem ér, akinek oly kiváló képességekkel kell rendelkeznie, amelyet a közönség és az állás természete megkíván, — nevetségesen semmi ez az egész. Ezt be kell látnia mindenkinek.

Idegenből megfelelő ember nem kerül, ha csak családi összeköttetései nem vonzzák. Hiszen itten minden sarok egy botránykö, minden irás egy kígyó. Az ellentétes érdek temérdek. Felekezeti versengés van. A gazdaság kimerült, minden ki van zsarolva. Minden züllött. Az, aki ilyen állapotok között megfelelő tehetséggel idejön, az nem lehet az állásra termett ember, vagy vak, vagy bolond. Okos ember elevenen eltemetkezni nem szeret.

Máshonnan mi csak kalandort vagy olyan embert kaphatunk, aki boldogulni másutt sem tud. Ilyen nekünk sem kell. Fiatal, fejlődő tehetség nagyon akadna, de városunk nem foglalkozhatik fiatal tehetségek felfedezésével. Gyerek ember itt a sarat nem állja. Különbben az idegen kereséssel a város már sokszor fel is sült.

Ugy látszik, itt kell keresni és találni olyan embert, aki a kívánt képességekkel legalább részben bír s akiről feltehető, hogy a megjelölendő irányban haladni tud is, akar is.

A polgármester az általános tisztújításig, 1908 tavaszáig lesz megválasztva a közgyűlés által. Valószínűleg

csak az új esztendő rendes közgyűlésén, mert a decemberi közgyűlés csak a választás előkészítésével foglalkozhatik.

A közgyűlésnek jut az a feladat, hogy a kényes kérdést mély belátással és bölcseséggel megoldja, hogy jól válasszon ott, ahol választani nem igen lehet.

Ebben a nehéz kérdésben mi szügerálni nem akarunk.

Legyen a bizottság önálló, ne tekintse a személyes és kicsinyes szempontokat, függetlenítse magát felfelé és lefelé, különösen pedig az egyesek és kisebb körök befolyásától, akkor talán sikerülni fog a közönség érdekeit megóvnia.

Bizottságunk függő és hivatalnok emberekből áll. Akik függők, vezetni nem tudnak, akik hivatalnokok, hivatalnokosan gondolkoznak.

Félünk. Annyi szomorú tapasztalatot szereztünk, kételkedni már annyira magtanultunk, hogy bizni nem tudunk.

Adja Isten, hogy ne csalatkozzunk.

Mi az új esztendőben új embert és új rendszert kívánunk.

Most, vagy soha . . .!

Mult számunkban — minden külső indíték nélkül, pusztán a szükségesség érzetéből — beszélni kezdtünk a selmeci nagy vasutról.

Kissé kritikai hangon szóltunk. Talán erélytelenséget, sőt hanyagságot tulajdonítottunk némelyeknek. Nem tudjuk, kik érezték magukat találva. Ekszkuzációkra nem számítottunk, mégis volt benne részünk. A város részéről jött — indirekte.

A város — ugymond a hang, — nem tehet semmit. Már tíz évvel ezelőtt deputációztunk. A minisztérium esetleg megadott volna

ö . . . i tüzéségi lövőtér barakk-táborában, vacsora után ott hagyva a kázinóban a mindig egyforma makaopartikat s a tiszturak elfoglalt lélekölő üres diskursusát és észre sem vettem, hogy egyszer csak az ö . . . i utnak akácálcájában vagyok. Csöndesen bándukoltam és ahogy beszivtam a harmatos fű, az akácvirág illatát és a táborból ellágyulva jutott hozzám valamelyik tüzer harmonikájának a hangja, — a szülőfalumra, az anyámra, egy édes barna falusi leányra, gondoltam és olyan nyugodtnak, olyan jónak éreztem magam. Álmodtam. Isten tudja, hogy nem hallottam meg a lódobogást. Csak azon vettem magam észre, hogy mellettem egy ló ijedten horkant s félre ugrik, aztán hallom a Morva gyűlött káromkodását.

— Verfluchtes Luder! Ki az ördög csavarog itt?

— Egy-éves önkéntes Kéri.

— Natürlich, megint egy »eckelhafter.« (ez volt nála az önkéntes fogalmát kifejező szó.) Mit keres itt, takarodjék haza aludni. Persze ugatni a holdvilágra, aztán az ágyú mellett úgy lovagolni, mint egy teve.

— Igenis — mondtam hangosan és ma-

gamban szidtam a kiállhatatlan Morvát, hogy így felrázott édes álmomból. Sokáig dühöngtem magamban, de végre is — ámbár tevélovon sohse láttam — belenyugodtam az esetbe s szépen megindultam a tábor felé. Csak azon törtem még a fejem, hová a pokolba (bár oda menne!) lovagolhat a goromba fráter ilyen késő este, — ez is csak addig izgatott, míg a lova galoppját hallottam. Aztán ismét hozzáfogva rendes tábori szórakozáshoz, a legszürkébb unatkozáshoz, szépen besétáltam a »Battrie hét« barakkjához, hogy majd megmondom Csorbának, idejében költson fel reggel, nehogy a Morva valami mulasztáson csipjen.

Különös. A fiu nem volt a fekhelyén. Ez már sokszor megesett, de mintha valami nyirkos szél ért volna, hirtelen összeborzadtam s talán mert nagyon szerettem azt a derék gyereket, valami kellemetlen előérzet fogott el, amely, úgy képzelem, sokáig nem hagyott el — ha ugyan nem a zacherlinhiány volt az oka, hogy éjfél utánig álmatlanul hánykolódtam ágyamban. Bocsánatot kérek a tisztességes valódi ágyaktól, mert épen olyan joggal nevezhetem az ő nevükön ezt a fekhelyet, mint a milyennel a tábori

kantinos élelmiszeres szekereit restaurantnak tisztelhetném.

Elég az hozzá, csak egy óra felé aludtam el. Alig hogy elszunnyadtam, közvetlen-közelenben hallom a Csorba András halk hangját:

— Káplár úr! . . . káplár úr! tessék felébredni.

— Már tagwache? Mindjárt kelek; eredj nyergelni. — Motyogtam félálmosan.

— Dehogy, csak egy óra. Ne tessék haragudni . . . nagyon nagy a bajom, önkéntes úr, de ne tessék ha . . .

Forró zokogásba csuklott el a hangja. Erre már felütöttem a fejem s majdhova lettem a csodálkozástól. Egy daganat volt a legény arca. Szinte ijesztő volt, ahogy a hold sárgás sugarai rávetődtek. Itt-ott véres csikok húzódtak szegény ember arcán, valami ember vagy valami állat körmének a nyomai.

— Ki csúfitott így el, szerencsétlen fráter? Verekedtél az ö . . . i korcsában? — kezdtem faggatni.

Az meg csak sirt keservesen és alig jutott szóhoz a fuldoklástól.

mindent, csak a város a 16000 korona előmunkálati költséget fedezze. A városnak pénze erre nem lévén, a vasut aktái ma is alusznak zavartalan nyugalommal a miniszterium sifonérjában.

Örök álmod alusznak-e?

A deputációk szavai már rég elhangzottak. Mi lesz már most? Mi fogja őket felébreszteni?

Ne — ne gondolkozzanak rajta tisztelt magukat találvaérzettek! Az ébresztő hang már megszólalt. Az akták fel fognak ébredni. Önök is ébredjenek!

Magának a miniszteriumnak a harsonája szól. Ha most sem fogják kivívni e föld jogait — akkor már nagyon hibásak lesznek. Akkor erős kritikában lesz részük. A város tespedése önöket fogja vádolni.

Kossuth Ferenc, kereskedelemügyi miniszter vasuti politikája fogja magával hozni a változásokat.

Erről a politikáról a következőket olvashatjuk:

A vasuti politika céltudatos irányítása és az ország vasut hálózatának további tervszerű fejlesztése érdekében Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter előzetes tanulmányokat rendelt el a célból, hogy annak alapján, figyelemmel az egyes vonalak fontosságára és sürgősségére, a jövő építési programját közgazdasági érdekeknek megfelelően megállapíthassa. Ezen program keretében úgy az általános körforgalmi és közgazdasági jelentőséggel bíró fővonalak, mint az egyes vidékek forgalmi és közgazdasági igényeinek kielégítését célzó jelentékenyebb helyi érdekű vasutvonalak is fel fognak vétetni. A keresk. min. mindenekelőtt az egyes vidékek e téren felmerülő igényeit kívánja megismerni, s e célból sürgős leiratot intézett a várm. gazd. egyesületekhez, a kereskedelmi és iparkamarákhoz és az Omge-hez, melyben ezen testületeket véleményük nyilvánítására, illetve javaslatételre hívja fel, különösen abban az irányban, hogy mely helyi érdekű vasuti vonalak azok, amelyeknek mielőbbi létesítése az illető vidék közgazdasági és forgalmi igényei szempontjából különösen kívánatos és indokolt. ◀

— Megvert . . . felfofozott . . . ott Marika előtt . . . verje meg az Isten . . . a Morva . . . vagyis a kapitány úr . . . ne tessék haragudni . . . de úgy . . . Marika előtt.

A morva. Tudtam mindjárt. Más ilyen gyalázatos kegyetlenségre nem képes. Ököibe szorult a kezem, ahogy ezt a nagy, erős embert sirni láttam. Kivezettem magammal a kuthoz, vizet adtam neki, borogattam az arcát. Lassan megnyugodott és beszélt.

— Tetszik ismerni, káplár úr, Marikát, aki tejet hord a kantinosnak?

— Ismerem hát, hisz az egyetlen szép lány, aki a tábor körül megfordul.

Csorba, szegény, egy nagyon kicsit mosolygott, hízelt neki a megjegyzés.

— Még mult nyáron szeretőm lett éleslőveskor. Tavaly szabad volt hozzá járni, de az idén, hogy a Morva lett a »hét«-nek a komendánsa, egyszer se eresztett. Hát kiszöktem; az este is elmentem hozzájuk. Mindjárt vettem észre, hogy valami lelte azt a lányt, mert olyan furcsa volt már a köszönése is.

(Folyt. köv.)

Most látjuk csak, mennyire eltalálták idejüket multkori szavaink.

Most már csak okosnak kell lenni. A számtalan nyomós ok közül a legnyomósabbakat ki kell válogatni s rájuk hivatkozva kérni a legsürgősebb intézkedést.

Mikor állanak már össze a kereskedők?! Az ő hangjuk a legszivósabb a dologban. A kezdeményezés büszke szerepét vegye át közülük valaki. Gyűljenek egybe az iparosokkal. Informáljanak és követeljenek. A besztercebányai keresk. és iparkamara informálása már azon nyomós okok felsorolásával történjék.

Figyelembe kell venni még mindenkinek a természetes előnyöket. Gondolni kell azon szépségekre, melyek az építendő pályát vonzóvá, keresetté teszik. Nem szabad elfelejteni Vihnye s Szklenó fürdőket, Hodrus páratlanul álló remekseit.

Figyelmeztetni kell az államot, hogy nem veszít semmit, ha a ruttkai forgalom irányát átteszi Budapest — Vác — Ipolyság — Németi — Selmec — Kőrmóc — Ruttkai vonalra. A mai Budapest—Zólyómi vonalrész ugyanis besztercebányai, esetleg más direktforgalmi főiránnyá teheti. E mellett meg kiemelve a mai tespedő északhonti s délbari vidékeket az elhagyatottságból, a bennük szunnyadó erőket felélesztvén, olyan jövedelmi (adó-) tárgyakat nyer, melyek pótolják a vélt veszteségeket. Veszteségei azonban valójában nem lesznek.

Vak az, aki nem lát tisztán e dologban.

A nagy vasut megépítésével idegenforgalmi gócpontot, meg egy újjászületett várost teremt az állam. Nem lehet még tudni, nemzeti vagy gazdasági nyeresége lenne-e nagyobb?

FURCSASÁGOK.

(A tűzoltóság Bagos és Kóród szab. kir. nagyközsegekben. Balesky Aladár kiadatlan levele.)

T. Jegyző úr!

Azért irok magának t. Jegyző úr, mert sokszor hallottam, hogy a tisztelendő úr csúfolta magát, hogy rossz a mi falunkban a tűzoltóság. Itt sokkal jobb és azért is van, hogy katonák nincsenek, mert a tűzoltók itt nagyon szépen tudnak masirozni. Nagy zenebandájuk is van és azt mondják, a bandisták nagyon sok pénzt kapnak a községtől, mert az teheti és nagyon szépen is muzsikálnak.

Multkor este korcsmában voltam egy barátommal. Ezt ne mondja meg papáéknak, mert rosszat gondolnak, pedig mi mindig tanulunk és akkor csak azért mentünk, mert aznap nagy temetés volt és akkor itt úgy szokás, hogy este mindenki korcsmába megy. A tűzoltók is mind ott voltak és részek lettek sokan közülök. Egyszerre beszaladt valaki, hogy tűz van. A tűzoltók szaladtak volna, de nem nagyon birtak. Mi is szaladtunk és egy tűzoltó aki nem volt a korcsmában befogott minket a szivattyuba, (itt így hívják a vizipuskát) mert a lovak vagy aludtak már vagy betegek voltak és egy harmadik barátunknak fáklyát nyomott a kezébe, de az nem égett, hanem sok petroleum volt benne és azt ő az új köpenyegemre öntötte. A vizipuska nagyon nehéz volt és messze kellett huzni, mert a tűzhöz közel is volt tűzcsap, de két nagy láncsal el volt zárva az út. Mig a tűzoltók azon veszekedtek, hogy melyikük parancsol, mi összeállítottuk a csöveket, de sok sróf rossz volt és öt helyen

nagyon szépen fecskendezett oldalt a víz ki felé. Ezt mondja meg majd a tisztelendő úrnak a t. Jegyző úr, mert én tudom, hogy otthon csak négy helyen rossz a vizipuska csöve. Aztán a tűz elaludt és a barátom azt mondja azért, mert nem győzte a vizet várni. Nemsokára mindnyájan visszamentünk a korcsmába, csak egy tűzoltó nem, aki nem tudott jönni, mert, azt hiszem a füsttől szédült a feje. A barátom azt mondja a bortól, de én nem hiszem.

A főpincér nagyon vig lett, mikor bementünk, pedig mikor elszaladtunk, láttam, hogy nagyon savanyu volt az arca. A parancsnok magyarul is meg tótul is nagyon megdicsérte a tűzoltókat és nagyon sok bort ittak.

Ha a papával találkozik, mondja meg neki, kérem t. Jegyző úr, hogy én irtam magának, hogy én nem kérem tőle a köpenyegem tisztításának a költségét, pedig 10 K. 40 fillérbe került és nem is tehetek róla.

Tisztelettel üdvözlö: Aladár.

HIREK.

Szitnyai József temetése.

Osztatlan részvét kísérte utolsó, örökös lakhelyére az elhunyt polgármestert. Mult hó 29-én délután 3 órakor ellepte a Szentháromság-teret a gyülekező gyászoló közönség, ahonnan a beszentelés után, melyet Podhragyay Pál prépostplébános végzett, a következő sorrendben indult meg a hatalmas menet: 1. Bányász zenekar. 2. Tanintézetek. 3. Tűzoltóság. 4. Testületek. 5. Koszorus kocsik. 6. Koszoruivivők. 7. Cigányzenekar. 8. Halottvivő küldöttség. 9. Rendjelet és diszkyonyveket vivők. 10. Rendőrségi diszszakasz. 11. Papság. 12. Koporsó. 13. Gyászoló család. 14. Küldöttségek zászló nélkül. 15. Hölgyközönség. 16. Férfi közönség.

A temetőben Litassy János kerületi esperes plébános végezte a gyászszertartást hét pap segédletével. Ennek befejezte után Vörös Ferenc tb. főjegyző mondott szép gyászbeszédet, melyben kiváló ékesszólással tömörítette azt a sok érdemet, melyet Sitnyai József főleg a város közigazgatásának fejlesztése körül, — ha kellett, mint szorgalmas munkás, ha kellett, mint harcos kiérdemelt. Mélyen meghatva hallgatta azután az óriási közönség a dalkör gyászdalát, majd a cigány játszotta el az elhunyt kedves nótáját.

A temetésen a város minden egyes testülete képviselve volt. Hontvármegyét Halmay László főszoigabiró, Besztercebányát Schweng József tanácsos és Novák Béla jegyző, Kőrmöcbányát, Zólyomot és Korponát két-két tagu, Lévát egy tagu küldöttség képviselte.

Az iskolák testületileg vonultak ki. *Zászlója alatt jelent meg a főiskolai ifjuság is. A város képviselője és főispánja Pallavicini őgróf és Lits Gyula nem vettek részt a temetésen — de kimentették magukat.*

— **Városatya választás.** Ma van a városi törvényhatósági bizottsági tagok választása. Még pedig hat hely lesz betöltendő. Ugyanis két tagnak lejárt a mandátuma, kettő lemondott, két tagot pedig teljesen újonnan választanak, miután a thatósági bizottsági tagok száma az eddigi 56 tagu létszámmal szemben, mivel a város lakosainak a száma növekedett, 60-ra egészítették ki. A kiesett 4 tag a következő: Floch István (Bélabánya), Hain Ferenc (Hodrusbánya), Mialovich Elek

és Vudy Antal. A helybeli függetlenségi és 48-as párt f. hó 2-án tartott választmányi ülésén kiválasztott a polgárok sorából hatot, akiket érdemeseknek tart és ajánl a polgárságnak a megválasztásra. Ez a hat polgár tehát a függetlenségi és 48-as párt jelöltje: 1911. évi április 4-ig terjedő megbizatással: Herrmann Miksa, Ungár Kálmán dr., Wagner László dr. 1908. évi április 4-ig terjedő megbizatással: Guba Pál, Weiner Dávid és Králik Károly. A városnak is vannak hivatalos jelöltjei. Ugy tudjuk, hogy még a boldogult polgármester beszélgetett róluk bizalmasaival s állította össze a jegyzéket. Ezek: 1911. évi április 4-ig terjedő megbizatással: Adametz Emil, Herrmann Miksa és Podhragyay Pál; 1908. évi április 4-ig terjedő megbizatással: Fekete István, Jahn Vilmos és Walmráth Nándor.

A mi véleményünket a városatya választásról lapunk 2-ik számában bőven kifejtettük. Kifejtettük és megokoltuk, hogy olyan bizottsági tagokat válasszon a polgárság, akikről tudja, hogy törődnek a várossal, annak ügyeivel, akik nem pusztán szavazógépek. Olyanokat válasszanak, akik a közérdeket nem a maguk érdeke szempontjából, hanem a közönség általános érdeke nézőpontjából szokták megítélni. Ismételtelen erre hívjuk fel a polgárok figyelmét, intve s figyelmeztetve, hogy erre ügyeljenek.

— **Városi közgyűlés.** Folyó hó 11-én tartja Selmechánya thatósági bizottsága rendes közgyűlését. A tárgysorozatnak 21 pontjában semmi nevezetesebb nem kerül tárgyalás alá.

— **Kinevezések és áthelyezések a bányászatonál.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a bányászati tisztviselők egyesített létszámában Nikl János és Bradofka Frigyes főmérnököket bányatanácsosokká nevezte ki. Martiny István bányatanácsost, hegybányai bányahivatali főnököt Nagybanyára, Jákó Gyula kir. főmérnököt, bányahivatali főnökhelyettes Hegybányáról Abrudbányára, Bradofka Frigyes bányatanácsost, kapnikbányai hivatali főnököt Hegybányára és Nikl János bányatanácsost Zalathnáról a selmechányai bányagazgatóságához helyezte át.

— **Két magyar tanító** című, lapunk múlt számában közölt híreinkre vettük a következő nyilatkozatot:

»A Selmecei Ujság nov. 29-iki számában »Két magyar tanító« című közleményben az a kérdés intézettel alulírottakhoz, hogy valóban a magyarság terjesztőinek tartják-e magukat?»

Válaszunk erre rövid: „Igen!”

Egyébiránt ezen állításunknak elbírálását az elfogulatlan közönségre bizzuk,

A kérdésben levő tót szövegű »Meghívó«-ra vonatkozólag a történeti hűség kedvéért szolgáljon felvilágosításul az alábbi másolat azoknak, akik a tévedésszülte eset felett annyira megbotránkoztak.

Selmechánya, 1906. dec. 1.

Cziczka Sándor s. k.

Tuka Antal s. k.

városi karnagy.

városi főtanító.

Ács József s. k.

városi pénztárnok.

Tekintetes

Krepelka György m. kir. dohánygyári osztályvezető urnak

Helyben.

Uraságod becses nevére cimzett és ma Cziczka Sándor ur címén visszaküldött, tót

nyelven kiállított meghívót (Prosha) kézhez vettem.

Szíveskedjék tudomásul venni, hogy ezen tót lapra magyar lap helyett b. címét sietőségemben tévedésből és nem tiszteletlenség-ből, vagy talán bármi néven nevezendő tendenciából irtam.

A meghívóban foglaltakra nézve egyéb-iránt felhívom becses figyelmét; méltóztatásuk bölcs belátása szerint cselekedni.

Selmechánya, 1906. november 25-én.

Kiváló tisztelettel

Tuka Antal

főtanító

Erre a nyilatkozatra csak az a megjegyzésünk, hogy mi nem azt kifogásoltuk, hogy éppen Krepelka Györgynek küldtek tót szövegű meghívót, hanem azt, hogy külön tót szövegű meghívót is bocsátottak ki és főleg, hogy b. nevüket nem magyarul irták alá. Máskor — s ezt ne vegyék kitanításnak, hanem csak tanácsnak — ha már idegen nyelvű meghívót akarnak szétküldeni, írják vagy nyomassák mellé a magyar szöveget is, főleg pedig írják magyarul alá. Akkor mi, az elfogult közvélemény hallgatunk.

— **Főiskolai hallgató a királynál.** Andreikovits Titusz főiskolai erdőmérnök hallgató audienciára jelentkezett a királynál. Andreikovicsot ugyanis 3 évre besorozták katonának; ezt akarja kegyelem útján elkérni ő felségétől. Még nem végezte el a liceum 8-ik osztályát Andreikovits, mikor sor alá került. A hatalmas, szép szál legényt persze bevették katonák s akkor nem lévén még meg az önkéntesi jogosultsága, bizony, mint a többi közönséges halandót, 3 évre. Azóta megszerezte az érettségi bizonyítványt, folyamodott fűhöz-fához, mindhiába. Most királyi kegygyel próbálja meg a két évi katonai szolgálat elengedését.

— **Eljegyzés.** Pekárovits Gyula helybeli derék kovácmester eljegyezte Lepil Erzsike kisasszonyt Ipolyságról.

— **Xav. Ferenc napja a zárdában.** Vasárnap a Kolos-zárda bájos kis növendékei kedves meglepetést szereztek a jó öreg Szártorisz bácsinak. Alkalmi szindarabbal, zene- és énekszámokkal, szavalatokkal ünnepték az ő kedves igazgatójukat. A jól eső meglepetés nagy lelki gyönyörűségére szolgált úgy az ünneplőnek, mint a növendékek szüleinek. Másnap sokan felkeresték az ünneplőt jó kívánságaikkal, tisztelői, tanártársai és tanítványai.

— **Nagy idők tanuja.** Mint részvétellel értesülünk Plathy Antal füleki birtokos, 48-as honvéd százados, 80 éves korában Füleken, a múlt hó 28-án meghalt. Temetése 30-án volt impozáns részvét mellett. Az elhunytban Plathy Antal kereskedő polgártársunk édes-atyját gyászolja.

— **A helybeli kir. kath. nagygyminázium tornacsarnokára a vallás és közoktatásügyi miniszter az 1907. évi állami költségvetésben 24,000 koronát irányzott elő. Végre szánva lesznek a már igazán tarthatatlan állapotok.**

— **A Podhragyay-jubileumi ünnepély** előkészítő-bizottsága f. hó 2-ára hirdetett ülését nem tarthatta meg. E helyett f. hó 9-én d. e. 10 órakor fog ülésezni a város-háza tanácstermében.

— **Tolvajlás.** Özv. Pösch Adolfné Alsó-Rózsa-utcai házában dec. 1-ére virradó éjjel enyveskező csavargók jártak s elemeltek a tyűkketreből négy szép kakast. Az égetni

valók még a helyszínen megölték a jószágokat, nehogy esetleg hazamenet árulók legyennek. A károsult az esetről nem tett jelentést a rendőrségnek, mert ugyis hiábavaló.

— **Rabló oláh cigányok.** Múlt hó 28-án egy antali gazda szénát adott el Gröbel zúzómu felvigyázónak. A pénzt kendőbe kötve keblébe rejtette és a közeli Dolina korcsmába tért egy ital borra. A korcsmában éppen vándor oláh cigány karaván mulatott. Egyszerre az egész karaván mintegy varázslásra felkerekedett és elhajtott Szentantal felé. A gazda, mikor fizetni akart, csak akkor vette észre, hogy hiányzik a pénze. A cigányok vitték el s most már ütheti a károsult bottal a széna árának a nyomát.

— **Pincetűz** volt múlt hó 29-én este 9 órakor a népbank házában a rendőrség mellett, amit Künszler János alparancsnok vezetése mellett kivonult önkéntes tűzoltók rövidesen eloltottak. A tüzet egy cseléd vigyázatlansága okozta.

IFJUSÁG.

— **Jótekonyság.** Egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 81 kort. adományozott a főiskolai segélyegyletnek, a f. tanévben a hátralevő kilenc hónapban egyenlő részletekben való kiosztásra. egy szegénysorsu hallgató segélyezésére. A segélyegylet választmánya ez uton mond hálás köszönetet a nemes szívű adományozónak.

A „Főiskolai Athléta-Club“ f. hó 5-én tartotta tisztújító közgyűlését este 8 órakor. A választás eredményéről jövő számunkban számolunk be. Ugy halljuk, hogy az elnökségre egyedüli jelölt Takács János III. éves erdész.

Egyleti élet.

— **A selmechányai függetlenségi és 48-as párt** választmánya vasárnap délután 4 órakor ülést tartott Guba Pál gimnáziumi tanár elnöklésével, amelyen hat városi törv. hatósági biz. tagot jelöltek a f. hó 6-iki választásra. A gyűlés egyhangulag a következő személyekben állapodott meg: Hat évre jelölte: Herrmann Miksa főisk. rektort, Wagner László dr. és Ungár Kálmán dr. ügyvédek. Három évre jelölte: Guba Pál gimn. tanárt, Weiner Dávid kereskedőt és Králik Károly képfestő iparost. A választáshoz a pártkör bizalmi férfiakat fog küldeni. A gyűlésen igen jó indítványt tett Alliquander Lajos gimn. tanár. Poleszny Erdőssy Imre piarista, a branyiszkói hős, itt tanított a kir. kath. gimnáziumban a szabadságharc kitörésekor; itt lépett be a honvédek közé, itt volt először tűzben a Hegybányai csatában, tehát Selmechánya magáénak vallhatja a hős piaristát s így emlékéét jó volna megőrizni az utókor számára a piarista rendház falába elhelyezendő emléktáblán. Az indítványt a választmányi ülés magáévé tette s egy öt tagu bizottságot küldött ki ebben az ügyben Guba Pál, Alliquander Lajos, Baumerth István, Lencső János és ifj. Hornyacsek István személyében.

MULATSÁGOK.

— **A Dunáninneni kör estélye** nagyon élvezetesnek ígérkezik. Szorgalmasan folynak a próbák, s amint a próbákból konstatálhatjuk, igazi művészi készültséggel fognak az előadók föllépni. Az estélyre, amely szombaton, f. hó 8-án lesz, ugyszólván már minden jegy elfogyott.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza, névtelen levelekre nem válaszolunk.

Z. Kegyed gyors, lüktető stílust akar és — száraz szakgatottsággal beszél. Hangulatot akar festeni, de csak közhelyeket ír le. Annak a modern írásmódnak, amelyet ön, valljuk be, utánozni próbál, a fő jósága, hogy világos: röviden sokat mond, — ellenben ön röviden bár, de kimondhatatlan homályosan ír. Lát-szik, hogy lelkéből fakadt a tárgya. Ha egyszerűen, a hatást nagyon is kereső, de azt még jobban tönkresilányító rövidke mondatok nélkül, folyékony beszéd-ben elmondja a történetét, akkor talán közölhető lesz a tárcája.

Felkérjük a Selmecebánya vidékén lévő községek igen tisztelt jegyzőit, hogy legyenek kegyesek lapunkat figyelmükre méltatni s velünk a hatóságuk területén észlelt érdekesebb eseményeket közölni.

K

arácsonyi és ujévi vásár már megnyílt
Grohmann
Gyula könyv- és papkereskedésében. Legalkalmasabb ajándéktárgyak mindenkinek.

● | Krampuszok nagy választékban. | ●

Karácsonyfa

diszek rendkívül nagy választékban és mérsékelt árban.

Pozsonyi diós és mákos beuglik s minden a cukrász szakmában létező és a legfinomabb izlésnek megfelelő cikkek elkészítését elvállalom.

Teljes tisztelettel
Borhegyi István
cukrász
Ezüst-utca 1./14 sz.

● | Vidéki megrendelések pontos kivitelben. | ●

Urbánek József

cipész.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát, úgymint: férfi-, női- és gyermekcipőket, uri- és vadász-csizmákat, a legújabb divat szerint. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
Selmecebányán, városház épület.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Aki tartós anyagból házilag készült **gyermek-, leány- vagy női fehérneműt** beszerezni óhajt, forduljon hozzám, mert **saját fehérneművarrodámban** minden e szakmába vágó cikkek a leggondosabban készülnek.

Sümegh János.

Megbízást kaptam arra, hogy a Deák Ferenc-utcában 21./III. szám a. Schultz Pál ur tulajdonát képező házat, melyben a selmeci népbank üzleti helyisége is van, eladjam. Bővebb felvilágosítást irodámban adok.
Wagner László dr.

Ajánlatokhoz, melyek valamely jelige alatt küldetnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmi felelősséget nem vállalhatunk. Azokat az ajánlatokat, és leveleket, melyeket az apró hirdetés megjelenésétől számitott 4 hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisít.

Figyelemre méltó! fehérneművarrodámban készült férfi ingek, lábravalók és turista ingek a legtartósab- bak! Sümegh János.

Bükkhasábfát készpénz fizetés mellett házhoz szállítok. 2 m³ fuvarral együtt 12 korona 80 fillér. Megrendelést levelező-lapon címemre kérek. A pénzt béresem nyugta átadása mellett veszik át. Belsőbánya,
Hidvéghy Árpád.

Karácsonyi és ujévi hirdetések

jutányos áron még elfogad lapunk kiadóhivatala.

Amidőn a n. é. közönségnek eddig élvezett támogatásáért köszönetet mondok, van szerencsém tisztelettel jelenteni, miszerint a mai kor igényeinek megfelelő

bérkocsi és szállító

üzletet nyitottam.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Bachmann Nándor.

Karácsonyi vásár.

Alulírott bátorkodom tiszteletteljesen értesíteni, hogy **divat-, vászon- és rövidárú üzletemet** a beköszöntött őszi és téli idény alkalmával a bevágó cikkek **minden újdonságaival** dusan felszereltem.

Női divatcikkekben ajánlom a legújabb **ruhakelméket, szintartó flanelleket, barchetteket** stb. s kiemelem különösen, hogy raktáramat ez idén **női konfekcióval**

is kibővítettem s így nálam **kizárólag csakis idei, legújabb divatu női- és leánypaletók, kabátkák, zubbonyok** stb. bámulatos jutányos áron kaphatók. Nemkülönben ajánlom dusan felszerelt **férfikalap raktáramat**

is b. figyelmébe, valamint **fehérneművarrodámat**, melyben mindennemű női-, férfi- és gyermek fehérneműket rendelésre is a legpontosabban készíttetek.

Turista ingek, meleg alsóruhák, harisnyák, keztyűk, vásznak, esernyők, sárcipők, szőnyegek, paplanok stb. nagy választékban.

Meglehető olcsó árak!

Szíves látogatását kéri
Mély tisztelettel
Sümegh János,

Könyv- és papirkereskedésben, valamint könyvnyomdában egy-egy jó magaviseletű 14—15 éves

tanuló

fizetéssel azonnal fölvétetik.

Grohmann Gyula.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint az Erzsébet-utca 77. szám alatt lévő

Bachmann-féle kovács-üzletet

átvettem.

A n. é. közönség jóindulatú támogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

Pekárovits Gyula,
kovács.

Mayer József

Erzsébet Királyné szállodája

Budapestben.

A legolcsóbb elsőrangú családi ház a belvárosban Egyetem-utca 5. szám. A gőzhajó állomás közvetlen közelében. Villamos közlekedés minden irányban. Telefon, villanyvilágítás, fürdők. Ujjonnan átalakított. Kellemes családi tartózkodási hely, Teljes ellátás 4 koronától feljebb.

Szobaárak 1.60 K.-tól feljebb, villanyvilágítás s pontos kiszolgálással együtt. Huzamosabb idejű tartózkodásnál lényeges árengedmény nyújtatik. — A kávéház és étterem a legkedveltebbek a fővárosban. — Figyelmes kiszolgálás, példás rend és csendesség.

Tulipán vendéglő Selmechányán!

Tisztelettel tudatom Selmechánya és vidéke közönségével, hogy Selmechányán **Ezüst-utca 15.** sz. a. lévő helyiséget teljesen átalakítottam s abban egy teljesen modern éttermet és kávéházat rendeztem be.

Fel kell említenem azt, hogy költséget nem kimélve, egy téli tekepályát építettem, mely Selmechányán e nemben egyedüli.

Különösen alkalmas akár kisebb, akár nagyobb társaságoknak, akár egyes családoknak egy kellemes est eltöltésére annál is inkább, mert mindegy akárhányan játszanak, a pályáért óránként lesz fizetve.

Egyes társaságok a pályát a hét egy vagy több napjára le is foglalhatják délután 5 órától éjféli 12 óráig.

Azonkívül beszereztem két legújabb Seifert-féle karambol asztalt, mik a legkényesebb igényeket is kielégítik.

Hetenként kétszer, hétfőn és szerdán Balogh Laci jól szervezett zenekara hangversenyt tart.

Társasbédéket, vacsorákat a legmérsékeltebb árért kiállítok. Kisebb táncmulatságokra, lakodalmakra helyiséget átengedem.

Valamint főtőrekvésem volt a múltban, úgy főgondom lesz a jövőben is, hogy izletes konyhával, fajtiszta boraimmal tisztelt vendégeimet minél jobban kielégítssem.

Bizva abban, hogy Selmechánya és vidéke nagyrabecsült közönsége b. pártfogását nem vonja meg tőlem, vagyok tisztelettel

Áts Ferenc vendéglős.

Villásreggeli! Naponta friss csapolású Aczél és kőbányai Dreher-sör. Hegyaljai és balatonmelléki borok.
Mérsékelt árak! Figyelmes kiszolgálás!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a

„Selmecsi Ujság” nyomdája

már megkezdte működését.

A nyomda készít mindennemű nyomtatványokat, ugymint: **műveket, lapokat, hivatali, ügyvédi, üzleti nyomtatványokat; levélpapirokat, eljegyzési kártyákat, diszes báli meghívókat, falragaszokat, névjegyeket stb.** a legmodernebb, legizlésebb kivitelben, **gyorsan és pontosan, a legjutányosabb árak mellett.**

Felkérjük lapunk t. olvasóit, barátait, hogy nyomtatványaikra vonatkozó becses megrendeléseikkel is sziveskedjenek a

„Selmecsi Ujság” nyomdáját fölkeresni.

A mélyen tisztelt közönség becses pártfogásába ajánlja magát Selmechánya, 1906. november hó.

kiváló tisztelettel

Grohmann Gyula,

könyvnyomdatulajdonos.

Zárda épület.